

Sporočilo za javnost | Ljubljana, 6. junij 2023

Gospodarsko stanje in naložbena klima:

Slovenija: poslovna lokacija s sončno in senčno platjo

Rezultati 20. raziskave Slovensko-nemške gospodarske zbornice

Nemčija in Slovenija sta pomembni trgovinski partnerici. Trgovinski odnosi so se povečali za skoraj 12%, tako da je obseg blagovne menjave leta 2022 znašal skoraj 15 milijard evrov. Slovenija ima približno 0,6 milijarde evrov trgovinskega presežka, 14,4% vsega slovenskega izvoza gre v Nemčijo. V Sloveniji je dejavnih skoraj 400 podjetij z nemško kapitalsko udeležbo. Zato so rezultati vsakoletne ankete o gospodarskem stanju v srednji in vzhodni Evropi še toliko bolj presenetljivi. Le 75% nemških podjetij v Sloveniji je odgovorilo, da bi ponovno investiralo na tem območju. Leto prej je ta delež še vedno znašal 85%.

Lokacija je še vedno pozitivno ocenjena glede infrastrukture, tj. prometa, komunikacij in energije. Pogoji za raziskave in razvoj so ocenjeni kot zadovoljivi oz. dobri. Visoka plačilna disciplina ter kakovost in razpoložljivost lokalnih dobaviteljev so prav tako navedeni kot jasne prednosti lokacije. Cenjeni sta tudi produktivnost in pripravljenost zaposlenih za delo.

Ocena javne uprave se je v raziskavi znatno poslabšala. 83% vprašanih je bilo nezadovoljnih ali zelo nezadovoljnih s stopnjo obdavčitve, davčnim sistemom in davčno upravo. Predvidljivost ekonomske politike se je v primerjavi z državami srednje in vzhodne Evrope uvrstila na zadnje mesto. Stroške dela in prožnost slovenske delovne zakonodaje ocenjuje 73% oziroma 65% vprašanih kot izrazito lokacijsko pomanjkljivost.

Kot je povedala **Dagmar von Bohnstein**, predsednica Slovensko-nemške gospodarske zbornice, **so izzivi za podjetja trenutno ogromni**: razogljčenje, zmanjševanje tveganja (de-risking) in v nekaterih primerih tudi ločevanje (de-coupling) so današnji izzivi. »Te velikanske naloge lahko uspejo le s sodelovanjem med podjetji in politiko – v Evropi, v Nemčiji in tudi v Sloveniji. To zagovarjamo kot Slovensko-nemška gospodarska zbornica in v ta namen ponujamo svoje strokovno znanje vsem našim skoraj 300 uglednim nemškim in slovenskim članom. **Skupaj zmoremo in si želimo, da Slovenija postane gospodarsko najuspešnejša lokacija v središču Evrope!**«

Kot je izpostavila **Katja Stadler**, direktorica Deslo – AHK, poslovne storitve d.o.o., obstajajo številni pomisleki tako v Sloveniji kot tudi v Nemčiji, glede odstopa Nemčije od jedrske energije, a pri tem je pomembno navesti dejstva: »Razumeti moramo, da ima Nemčija samo 6% jedrske energije, kar 44% energije pa je prihaja iz obnovljivih virov energije (OVE). Ob tem je potrebno poudariti, da **v Nemčiji**

cene energije niso narasle, ampak so celo padle.» Kot je povedala Katja Stadler, ima Nemčija natančen in močan plan glede pridobivanja energije iz OVE: do 2030 naj bi bil ta delež 80%; v ta namen so spremenili zakonodajo, poenostavili birokratske postopke za nove naložbe v OVE in ponudili subvencije. Tendencia gre v smer, da bi bila proizvodna industrija samooskrbna, kar je v Nemčiji povsem normalno, določena podjetja celo kupijo svoje sončne ali vetrne elektrarne.

Dr. **Babett Stapel**, članica upravnega odbora Slovensko-nemške gospodarske zbornice in direktorica Fraport Slovenija d.o.o. je izpostavila močno zavezo podjetja k nadaljnjim investicijam v državi: »Od leta 2014, je naše podjetje v Sloveniji investiralo 67 milijonov evrov, do leta 2030 imamo v načrtu 130 milijonov evrov investicij. Osrednji investicijski fokus je usmerjen v dekarbonizacijo, elektrifikacijo in infrastrukturo.« Med izzive Slovenije kot poslovne lokacije, dr. Stapel uvršča visoke stroške dela in energije.

Uroš Rutar, namestnik generalnega direktorja, MAHLE Electric Drives je povedal, da je tudi podjetje Mahle v Sloveniji prisotno od leta 2014, kjer zaposluje 2.500 ljudi. »Na globalni ravni ima naše podjetje zaposlenih 360 inženirjev, naše letne investicije v opremo znašajo med 20 in 25 milijonov evrov, hkrati pa bomo tudi v prihodnje z investicijami v raziskave in razvoj močno podpirali preobrat v smer elektrifikacije. Dejstvo je, da bo do leta 2030 polovica vozil v celoti ali pa na pol električnih, medtem kot bo do leta 2050 ta delež že 70%. Takšna dejstva spreminjajo poslovne modele in temu se je potrebno prilagoditi.«

O RAZISKAVI:

Slovensko-nemška gospodarska zbornica izvaja raziskavo o gospodarskem stanju in naložbeni klimi, ki se od leta 2006 istočasno izvaja v 15 drugih državah Srednje in Vzhodne Evrope. To ustvarja priložnost za neposredno primerjavo razmer v posameznih državah. V aktualni raziskavi, ki se je izvajala med 13. februarjem in 17. marcem 2023 so sodelovala nemška in tuja podjetja s sedežem v Sloveniji.

Ključne ugotovitve za leto 2023:

1. Gospodarske razmere so trenutno dobre, vendar so pričakovanja zadržana.
2. Zanimanje za Slovenijo kot poslovno lokacijo je še vedno veliko, vendar s trendom upadanja.
3. Naložbe v raziskave in razvoj so stalno visoke in se povečujejo.
4. V regionalni primerjavi držav srednje in vzhodne Evrope Slovenija nekoliko zaostaja za vrednostmi iz prejšnjega leta.
5. Glavni izzivi so davčne obremenitve, visoki in naraščajoči stroški dela in energije ter pomanjkanje kvalificirane delovne sile.

Vpliv ukrajinske krize in zaostrenih razmer na energetskih trgih

Konflikt med Ukrajino in Rusijo negativno vpliva na svetovno gospodarsko dejavnost, povečuje inflacijske pritiske po vsem svetu in ovira okrevanje po pandemiji. S sankcijami, ki jih uvaja zahodni svet, in blokadami dobav energentov, ki jih izvaja Rusija, je nepredvidljivost v poslovnem okolju velika.

Leto 2022 so zaznamovale velike podražitve hrane in energentov, tako v Sloveniji kot tudi v drugih evropskih državah. **V Sloveniji so bile to najvišje podražitve v zadnjih 20 letih na skoraj vseh področjih končne potrošnje.** Od januarja do novembra so se drobnoprodajne cene zvišale za 10 %, prav tolikšna je bila novembra tudi letna inflacija. Anketirana podjetja v senci teh dejavnikov posledično pričakujejo višje cene energentov in surovin (90 odstotkov), motnje v dobavnih verigah (51,5 odstotkov) in pomanjkanje surovin in materialov (40 odstotkov). Vse te ovire bi lahko sprožile še nadaljnje upadanje zaupanja v gospodarski razvoj.

Prav tako je energetska kriza izpostavila potrebo po dolgoročni strategiji energetskega prehoda in pospešitvi zelenega prehoda. Zelo zadovoljnih z energetske strategije Slovenije je zgolj 6 odstotkov vprašanih, medtem ko je manj zadovoljnih in nezadovoljnih kar 94%. Podjetja se zato aktivno vključujejo v reševanje problematike tudi z lastnimi iniciativami, kar dve tretjini jih namreč načrtuje ukrepe za energetske samooskrbo.

Slovensko-nemška gospodarska zbornica s sedežem v Ljubljani je del globalne mreže bilateralnih nemških gospodarskih zbornic, ki se nahajajo v več kot 90 državah po svetu. S ciljem spodbujanja trgovinskih in poslovnih odnosov med Slovenijo in Nemčijo je zbornica, od svoje ustanovitve leta 2006, prvi naslov za nemška podjetja in združenja glede informacij o slovenskem trgu in prvi naslov za slovenska podjetja ter združenja glede informacij o nemškem trgu.